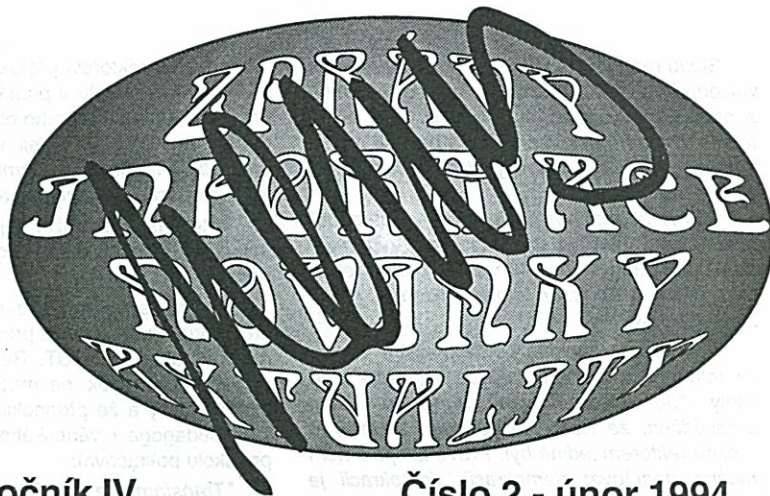

Číslo 2 - únor 1994

Nově jmenovaní do-
centi VUT - Kurs pro
amatérské stavitele le-
tadel - Biomechanická
laboratoř ve Zlíně - Ze
zasedání RVČ - Re-
konstrukce menzy -
Francouzština známá,
neznámá - Feynman
a pedagogika - Autíčko
z Adamova - CD ROM
jako informační mé-
dium - Nová řada
Current Contents

Foto: Přemysl Janíček

Insignie VUT převzal prof. Vavřín

Na začátku shromáždění předal odstupující rektor profesor Ondráček diplomy nově jmenovaným docentům VUT. Poté proslovil svůj slavnostní projev ministr Petr Pitha. Řekl, že se ve své úvaze bude osobou rektora zabývat z hlediska jazykovědy a filologie, tedy cestou lásky ke smyslu a významu.

vládne a měl by vládnout, je on sám. Vždy, za všech okolností, měl by se ovládat."

"Není ovšem pouhým správcem," sdělil dále P. Pitha, "ač mnohé je mu pouze svěřeno. V žádném případě nemůže univerzitu řídit. Řídit má pouze svůj úřad, ne však univerzitu, protože univerzita je společenství - organismus, a ne mechanismus."

Ke slovu vést uvedl ministr, že toto slovo navozuje představu cesty a cesta, nemá-li být blouděním, vyžaduje nějaký cíl. Co jiného je tímto cílem, než idea, myšlenka, z níž univerzita vzešla. *"Úlohou rektorů je nalézat cestu."*

Insignie VUT převzal prof. Vavřín

(Dokončení ze strany 1)

Slovo magnificus znamená výtečný, skvělý, velkorysý a také pyšný. "Vyvolalo ve mne zamrazení, když jsem si uvědomil, že v rámci těchto významů oslovení rektora by také mohlo znamenat - pane výtečný. Nebo dokonce - vaše nadutosti."

"Co je zde pravým a jediným významem," pokračoval Piřha, "je slovo výborný. Výborným se určitě rektor nestává tím, že je zvolen rektorem. Právě naopak. Je zvolen rektorem, protože je výborný."

To výborně spočívá podle ministra v tom, že rektor je moudrý a nejlépe vyjadřuje ideu školy. "Je rektorem vždy a všude. Jsem přesvědčen, že není možné dělat rektora, je možné rektorem jediné být. Právě tak jako není možné dodržovat demokracii, demokracii je třeba stále vytvářet."

Na závěr ministr uvedl: "Výrok voličů zněl Vavřín. Přejí vám, aby toto rozhodnutí vám přineslo mnohé vavřiny."

Odstupující rektor profesor Ondráček řekl na začátku svého vystoupení, že jednou z konstant, která provází člověka, je to, že náš život, náš svět je žit v určitých cyklech. Je tradicí univerzit, že i její představitelé jsou podřízeni určitým cyklům. Je to tak správné, protože s osobou rektora je spojena určitá moc. "Všichni víme, co moc znamená," řekl prof. Ondráček, "moc chutná, moc kazí, moc nedovoluje rozletu. Všichni to víme a naše nedávná historie nám to dokázala. Proto se od počátku na univerzitách mění rektori, aby byl potlačen prvek mocenský." Profesor Ondráček řekl, že když dnes končí svou funkci, končí s optimismem, neboť je to tak v harmonii s řádem univerzit. Místo statistického bilancování se odstupující rektor rozhodl vyslovit svoje vyznání:

"Před třemi léty jsem stál před vámi a mnohé věci jsem chtěl napravit. Napravit problémy a škody, které školství utrpělo v minulých desetiletích. Snad se z toho něco podařilo. Chtěl jsem, aby se na VŠ vrátila důstojnost, chtěl jsem přispět k překonání strachu, který nás provází životem, ale který byl tak hrůzně přetvořen v nedávné minulosti. Nechtěl jsem být lhovostejný, a chtěl jsem, aby i ostatní nebyli lhovostejní, chtěl jsem odpovědnost od každého, kdo je na svém místě. Chtěl jsem pomoci vrátit ducha VŠ, který byl tak degradován."

Profesor Ondráček sdělil, že mnoho věci se nepodařilo, ale mnohé se snad se podařilo. "Za ty, které se nepodařilo, které byly selháním, chybami, nesu plnou odpovědnost já. Ale i když šlo o omyly, selhání a chyby, nikdy za nimi nebyly nekalé úmysly, nikdy za nimi nebyly egoistické cíle. Jestliže se za toto období něco podařilo, pak to zcela určitě nebyla zásluha moje, pak to byla zásluha mnoha mých spolupracovníků."

Profesor Ondráček poděkoval všem, kteří mu pomáhali v jeho funkci, vzpomněl i na svou rodinu, které vyjádřil dík za dobré zázemí.

Novému rektorovi profesor Vavřínovi řekl, že mu předá štafetu v podobě přání, které mu na počátku jeho volebního období vyslovila studentka architektury: "Přejí vám, aby se vaše sny splnily. Mějte však s nimi slitování. Je lepší, když se trochu nesplní, než aby nebyly."

Poté nastal okamžik nejslavnostnější, profesor Ondráček předal insignie VUT novému rektorovi.

Ten ve svém projevu nejprve poděkoval profesorovi Ondráčkovi za práci, kterou ve funkci rektora udělal pro VUT. Řekl, že již dnes se profesor Ondráček nesmazatelně zapsal do historie školy a že předpokládá, že jeho práce jako pedagoga i vědeckého pracovníka bude pro školu pokračovat.

"Transformace volného spojení odborných fakult v integrovanou univerzitu technického typu," takto formuloval profesor Vavřín vůdčí myšlenku, kterou si do funkce rektora vytkl do svého štítu a kterou se bude on a jeho spolupracovníci řídit.

Uvedl, že to není úkol lehký ani krátkodobý a že k jeho splnění bude na cestě spousta překážek. VUT je dislokováno do 35 lokalit, což znamená nejen ztráty ekonomické, časové, ale i psychické, jelikož těžko se mohou všichni pracovníci cítit jako součást jednoho celku.

"V oblasti pedagogické," řekl dále pan rektor, "jsme již cestu transformace nastoupili. Byli jsme jednou z prvních škol, která zavedla kreditní systém a která širokou nabídkou volitelných kursů umožňuje studentům volit si svůj odborný profil."

Často se mluví o tom, že vysokým školám má být navrácena úloha institucí vědeckých a výzkumných. Rektor Vavřín k tomu uvedl, že VUT tak musí učinit ve spolupráci s průmyslem a podnikatelskou sférou. Řekl: "Jestliže nedokážeme, aby naše škola byla zdrojem nových myšlenek, nových postupů, ohniskem vzniku malých a středních firem zabývajících se vysokými technologiemi, pak jsme zklamali."

Vysoké školy mají ale i úkoly morálně-spoolečenské, každý člověk, jak uvedl prof. Vavřín, má svůj díl zodpovědnosti za svět, ve kterém žije. Získáním vzdělání tato zodpovědnost mnohonásobně roste. "Vštěpovat mladým lidem správnou stupnici hodnot - je naše svaté a neopomenutelné poslání."

Rektor Vavřín vzpomněl na slova sira Lampla, který při příležitosti převzetí čestného doktorátu VUT, řekl, že to nejčestnější, co člověk má, je jeho dobré jméno. "My víme, že to platí nejen pro lidi, ale i pro školy. Mnohokrát jsem se přesvědčil, že renomované univerzity střeží své dobré jméno mnohem pečlivěji než statky hmotné."

"Vyzývám všechny své kolegy a studenty," uvedl rektor na závěr svého vystoupení, "pojďme společně pracovat pro dobré jméno této školy, pro dobré jméno Vysokého učení technického v Brně."

(mar)

Diplomy jmenovaným docentům

Z rukou odstupujícího rektora profesora Ondráčka převzali v pátek 4. února diplomy nově jmenovaní docenti VUT.

• FS

Doc. Ing. František BABINEC, CSc.

jmenovaný pro obor procesní inženýrství s účinností od 28. listopadu 1993.

Téma habilitační práce: Fuzzy Engineering

Doc. Ing. Rudolf FORET, CSc.

jmenovaný pro obor materiálové inženýrství s účinností od 28. listopadu.

Téma habilitační práce: Vliv dlouhodobé expozice na degradaci vlastností nízkolegovaných žárovevých ocelí vysokotlakých skříní parních turbín

Doc. Ing. Miroslav JÍCHA, CSc.

jmenovaný pro obor mechanika s účinností od 21. prosince 1993.

Téma habilitační práce: Numerické řešení turbulentní mezní vrstvy s přestupem tepla

• FAST

Doc. Ing. Jan PAVLÍČEK, CSc.

jmenovaný pro obor dopravní stavby s účinností od 7. listopadu 1993.

Téma habilitační práce: Městská hromadná doprava. Příspěvek k aplikaci kolejových subsystému Light Rail Transit v městech ČR

Doc. Ing. Otakar ŠVÁBENSKÝ, CSc.

jmenovaný pro obor geodézie s účinností od 7. listopadu 1993.

Téma habilitační práce: Dvojstupňová analýza přednosti vytyčení polohy

Doc. RNDr. Ing. Petr ŠTĚPÁNEK, CSc.

jmenovaný pro obor betonové stavby s účinností od 27. ledna 1994

Téma habilitační práce: Řešení železobetonových základových desek s uvažováním reologických vlastností podloží a betonu

• FEI

Doc. RNDr. Milan ČEŠKA, CSc.

jmenovaný pro obor výpočetní technika s účinností od 21. prosince 1993

Téma habilitační práce: Metody analýzy P/T Petriho sítí

Doc. Ing. Jiří KAZELLE, CSc.

jmenovaný pro obor elektrotechnologie s účinností od 21. prosince 1993.

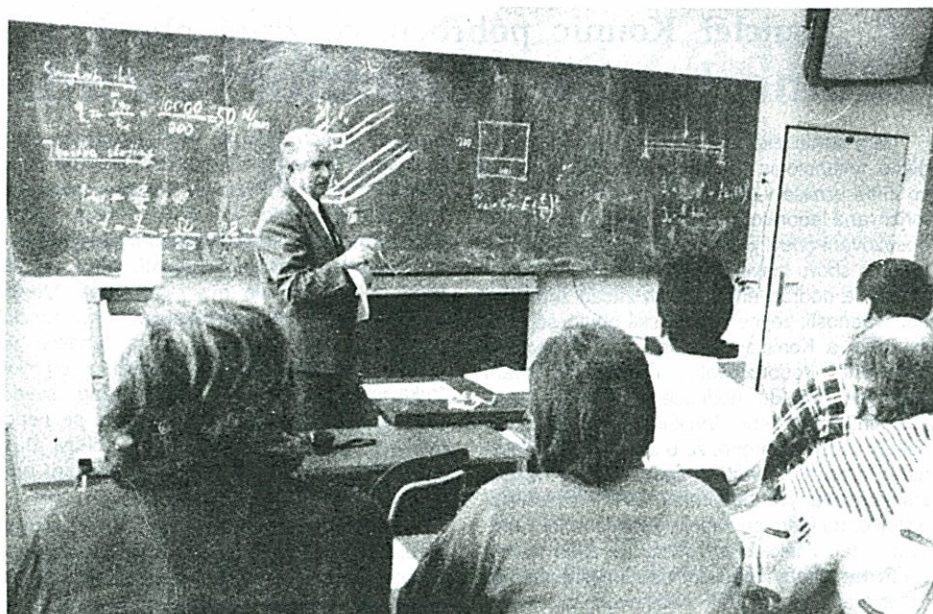
Téma habilitační práce: Elektrochemické zdroje elektrické energie

• FT

Doc. Ing. Petr SÁHA, CSc.

jmenovaný pro obor technologie plastů a pryže s účinností od 12. listopadu 1993

Téma habilitační práce: Nestabilní procesové chování polymerů

Docent Pištěk přednáší leteckým nadšencům na kursu, který pro ně LÚ uspořádal.

Foto: Přemysl Janíček

Ze zasedání Rady vysokých škol

Na programu plenárního zasedání RVŠ, svolaného na 20. ledna, byly volby předsedy a místopředsedů, ustavení pracovních komisí, příprava programového prohlášení a časový program dalších zasedání. V úvodu vystoupil náměstek MŠMT prof. Ondráček, který delegáty informoval o pracovním návrhu rozpočtu VŠ a dále o harmonogramu přípravy nového zákona o VŠ, oficiálně nazývaného zákona o vysokolském vzdělávání.

První část voleb byla zaměřena na volbu předsedy Rady. Na základě výsledků tajného hlasování byl předsedou zvolen doc. RNDr. Jan STANĚK, CSc. z VŠCHT Praha. Získal 76 hlasů ze 100 přítomných (Rada má celkem 131 členů).

Prvním místopředsedou se stal doc. ing. Ivan Vilhelm, CSc. - UK Praha (57 hlasů, 33 hlasů preferenčních). Do funkce místopředsedy byli dále zvoleni: prof. ing. Jaroslav Churáček, DrSc. - VŠCHT Pardubice (57 hlasů, 17 hlasů preferenčních), prof. MUDr. Zdeněk Jirka, CSc. - UP Olomouc (64 hlasů, 9 hlasů preferenčních) a prof. RNDr. Stanislav Zima, DrSc. - VŠVF Brno (65 hlasů, 16 preferenčních).

V další části jednání byly projednávány předložené teze Programového prohlášení Rady pro funkční období 1994-1996. Po rozsáhlé diskusi byla delegáty přijata verze formulována v sedmi stručně definovaných bodech, kde vedle postavení Rady jako vrcholového orgánu samosprávy a autonomie VŠ je zviditelněno poslání VŠ, spolupráce Rady s MŠMT a Poslaneckou sněmovnou a dalšími institucemi včetně České konference rektorů. Pro zástupce rady v komisi MŠMT připravující zákon (ve složení prof. Kratochvíl, JUDr. Staša a doc. Staněk) bylo doporučeno obhajovat postavení Rady jako orgánu samosprávy s celostátní působností s právem vyjadřování a svázat z hlediska nového zákona koncipovat Radu jako dvoukomorový orgán (1. komora ze zvolených zástupců AS, 2. komora tvořena

Českou konferencí rektorů). Uvedené teze byly jedním z přijatých materiálů.

Plénium dále ustavilo pracovní komise, do kterých bude zapojen každý člen RVŠ. Jedná se o tyto komise: legislativní, akreditační, ekonomickou, pro vědeckou činnost, pro rozvoj a vzdělávací činnost, pro zahraniční styky, pro vzdělávání učitelů na VŠ a pro VŠ vojenské a policejní.

Plénium bylo též informováno o činnosti a podstatných výsledcích výboru Fondu rozvoje VŠ. Fond pro rok 1993 rozděloval 150 milionů Kč. Fond pro rok 1994 představuje finanční objem 180 milionů Kč. Návrhy na tematické okruhy 1995 budou zaslány vysokým školám k vyjádření.

Výrazná pestrost názorů v diskusi se projevila k předloženému návrhu rozpočtu na rok 1994 pro VŠ. Podstatná část rozpočtu je založena na pedagogickém výkonu, prezentovaném počty studentů. Není bez zajímavosti výrazné proměny v rozpočtových položkách ve prospěch či neprospěch té či oné VŠ. Bohužel v neprospěch se to projevilo i u VUT (jen 20 milionů Kč!). Částka jistě nezanedbatelná - zejména v souvislosti s platovými úpravami. Předložený materiál, byť pouze jako pracovní, postrádal přítomnost navrhovatele, aby dotazů chtivým delegátům objasnil podstatu logického myšlení předložené verze rozpočtu. Budiž tato skutečnost dána do vínku předsednictvu RVŠ a zejména její ekonomické komisi.

Druhá část rozpočtu, objemově výrazně menší, bude závislá na posouzení vědeckého výkonu - počtu doktorandů a grantových úkolů. Dle informací náměstka Ondráčka je pro některé školy tento úkol příliš náročný. Lze tak usuzovat z variability předkládaných čísel z děkanátů či rektorátů škol. Sumárně jde v této oblasti o rozdělení 600 milionů Kč.

A jaký závěr již značně unavené plénium po neplodné diskusi přijalo?

a) souhlas s rozpisem rozpočtu za pedagogický výkon podle počtu studentů

(Pokračování na straně 4)

Amatérští stavitelé letadel na LÚ FS

Současná doba je charakterizována určitou recesí současné letecké výroby prakticky na celém světě, ale současně obrovským rozmachem tvůrčích aktivit v oblasti projektování a výroby malých ultralehkých letadel, závěsných a padákových kluzáků i sportovního létání.

Většinou se jedná o amatérské stavitele a konstruktéry a malé firmy, které spojuje hlavně zájem a nadšení pro létání a letecké konstruování. Odborné znalosti nejsou vždy na potřebné úrovni a proto se Letecký ústav Fakulty strojní VUT rozhodl uspořádat ve dnech 14. až 17. února 1994 "Elementární kurs pro amatérské stavitele letadel". I když organizátoři kursu předpokládali určitý zájem, konečný počet účastníků, téměř 60, byl nečekaně velký. Ve čtyřech dnech byly leteckým nadšencům přednášeny základy navrhování letadel, mluvilo se o zatížení a konstrukčně pevnostních zásadách stavby a zkoušení letadel. Jeden den byl věnován vybraným statím technologie výroby letadel včetně aplikací moderních kompozitních materiálů a dřeva, které se stále používá především v amatérských konstrukcích.

Velmi cenná byla také účast zástupce Státní letecké inspekce (SLI), Letecké amatérské asociace a Klubu amatérských stavitelů letadel, pobočky EAA Chapter 955.

Během kursu představil Letecký ústav i své vlastní programové prostředky vhodné pro amatérské stavitele letadel a také odbornou literaturu. Celý program kursu byl zaměřen na podporu letectví v České republice, zvýšení odborné úrovně a v konečné podobě zvýšení spolehlivosti a bezpečnosti amatérských letadel. Úspora času i finančních prostředků je další přínos pro účastníky kursu.

Rozvoj amatérského letectví je nový prvek, který se mohl rozvinout až po revoluci v roce 1989. Někdejší, státem řízené polovojenské organizace, nedovolily ani pomyslet na individuální stavbu letadel nebo soukromé létání.

Letecký ústav touto akcí plní jeden ze svých programových cílů - spolupracovat s leteckým průmyslem, zájmovými organizacemi při propagaci letectví u nás. Letecký ústav buduje základy pro aktivní podporu všech forem rozvoje letectví. Dohotovuje se aerodynamický tunel s možností výzkumných měření, před dokončením je NC stroj na výrobu dřevěných listů vrtulí, určený především pro malé letouny a vše je připraveno pro získání certifikace statické a dynamické zkušebny u SLI.

Tyto aktivity a mnoho dalších jsou vedeny snahou pomoci leteckým nadšencům, ale také, a to především, studentům Leteckého ústavu, studujícím v oboru letadlová technika, dnes ve dvou zaměřeních - tradiční stavby letadel a nově zavedeného provozu letadel.

Zájem projevovaný tak velkou účastí stavitelů a konstruktérů letadel nám dává jistotu, že studium letadlové techniky má svůj význam a studenti se o svou budoucnost nemusí bát.

Doc. ing. Antonín Pištěk, CSc.
ředitel Leteckého ústavu FS

Objekt vysokoškolské menzy na ulici Kounicova 48 v Brně byl vybudován v 60. letech. Vzhledem k 30-ti letému provozu menzy se již nedařilo odstraňovat vznikající havarijní stavy provozu běžnou údržbou, a proto bylo přistoupeno k celkové rekonstrukci menzy. Práce je rozdělena do několika etap:

Rekonstrukce

V roce 1992 byla zpracována studie na rekonstrukci celého objektu. Z ní byla vyčleněna I. etapa - rekonstrukce výdejní části. Tato akce byla realizována v prázdninovém období r. 1992. V průběhu školního roku 1992/93 byl na menze provozován pouze výdej stravy a to s podmíněným souhlasem veřejněprávních orgánů na období jednoho roku, tj. do zahájení další etapy rekonstrukce.

menzy Kounicova

Koncem roku 1992 bylo zahájeno výběrové řízení na řešení II. etapy - rekonstrukce varny. V období od prosince r. 1992 do dubna r. 1993 byl uskutečněn výběr projektanta a dodavatele technologického zařízení varny. V měsících květen až srpen loňského roku byl zpracován projekt technologie a stavebních úprav (arch.stavební část, zdravotnická instalace, vzduchotechnika, elektroinstalace a topení varny).

V měsících září až listopad roku 1993 byl na základě veřejné soutěže vybrán dodavatel stavebních prací, se kterým byla uzavřena na základě schváleného stavebního záměru (MŠMT ČR ze dne 16. 11. 1993) smlouva na realizaci díla. Stavební práce byly zahájeny dne 23. listopadu 1993. Termín ukončení byl stanoven na 30. června 1994. Dodávka a montáž dodavatelem technologického zařízení varny bude ukončena do 15. srpna letošního roku.

Veškeré náklady na rekonstrukci menzy (stavební část v částce cca 4 miliony Kč, technologie varny cca 7 milionů Kč) jsou hrazeny z prostředků SKM VUT získaných vlastní hospodářskou činností.

V měsíci září 1994 zde proběhne zkušební provoz tak, aby mohlo být uskutečněno vlastní zahájení provozu k počátku školního roku 1994/95.

V rámci této rekonstrukce se dále počítá s generální opravou střešního pláště. V současné době je zpracovávána studie způsobu řešení rekonstrukce. V období březen-duben bude proveden výběr na dodavatele a v průběhu od května do srpna letošního roku proběhne vlastní realizace této akce.

Tím však celková rekonstrukce objektu menzy nekončí. V dalším pokračování, které bude využívat zejména prázdninové období, se počítá s úpravami pomocných provozů menzy (sklady, chladírny a mrazírny, přípravny a zázemí personálu) a dále s úpravami vlastní jídelny včetně vybudování samostatného sociálního zařízení pro strávníky.

S ukončením celkové rekonstrukce se počítá v roce 1995 až 1996. Tyto další etapy by však neměly podstatně narušit plynulý provoz menzy v průběhu školního roku.

Ing. Jan ŠEVČÍK
vedoucí techn. odd. SKM

Kancléř Kounic pohřben ve žluté obuvi Biomechanická laboratoř ve Zlíně

Biomechanická laboratoř na katedře kožedělné technologie Technologické fakulty VUT ve Zlíně vznikla v roce 1986, původně jako autorizovaná laboratoř pro potřeby objektivnějšího posuzování obuvi při pravidelném zasedání poradního sboru hlavního hygienika. Počet požadavků na dodržování hlavních zásad zdravotní nezávadnosti, zejména u dětské obuvi, se stále zvyšoval a Komise pro zdravotně nezávadné obouvání doporučovala rozšířit testování sporných případů hodnocené obuvi o práci základního výzkumu. Výzkumné výsledky byly natolik úzce zaměřené, že o činnosti biomechanické laboratoře vědělo zpočátku jen několik zainteresovaných odborníků. První rozsáhlejší diskuse, do které se zapojili jak odborníci z medicíny, tak i laická veřejnost, se týkal vývoje a návrhu výroby speciální obuvi pro diabetiky. Po zveřejnění výsledků z testování této obuvi na interní klinice Baťovy nemocnice ve Zlíně a na Fakultní nemocnici Univerzity Heinricha Heineho v Kolíně nad Rýnem projevila přání spolupracovat i PENNSYLVANIE Univerzity z USA. V současné době došlo k vybavení laboratoře přístrojem MICRO-EMED pro měření tlaku mezi nohou a obuví, což je první přístroj tohoto typu na území bývalého Československa a druhý v zemích východní Evropy (v Moskvě je jedno starší zařízení, které se dosud využívá jen pro potřeby sportu).

Kromě aktuálního vývoje a hodnocení současné prodávané obuvi se začali na pracovníky biomechanické laboratoře obracet především historici a archeologové. Získané zkušenosti a dovednosti se zúčastňují při velmi zajímavých expertizách. Posuzovány byly například holínky Albrechta z Valdštejna, kde bylo na základě atypicky opotřebeného podpatku vysloveno přesvědčení, že v posledních letech života tento generalissimus musel chodit tzv. "čapí chůzí", neboli projevovaly se následky jeho "uherské nemoci", dnes označované syfilis.

Dalším zajímavým posuzovaným exponátem byla obuv nešťastníka, jehož pozůstatky byly nalezeny v boční štolě hradní studny ve Špilberku. Zde se podařilo zjistit na základě materiálů v archivu Heeresgeschichtliche muzea ve Vídni, že obuv byla vyrobena podle vojenských vyzbrojovacích předpisů, přibližně v období od roku 1870 až 1879, že patřila původně jednoročnímu dobrovolníkovi, nebo kadetovi Císařské rakousko-uherské armády, že byla dvakrát odborně a jednou neodborně opravena.

U dalšího špilberského nálezu - valašských krpců - nebylo možné určit přesnou dataci, ale podařilo se zjistit pravděpodobné místo výroby, takže závěr zní: obuv byla z velkou pravděpodobností vyrobena na Valašsku, patrně v oblasti Velkých Karlovic nebo Kelče a tudíž mohla patřit některému z povstalců, kteří byli po potlačení povstání uvězněni na Špilberku.

V současné době jsou ve Zlíně podle zbytků obuvi z katakomb dominikánského kláštera v Šumperku rekonstruovány dva páry obuvi, přičemž jeden je dámský, patřící patrně šlechtice a druhý patří mnichovi, který se ke konci života pohyboval velmi omezeně a patrně jen v klášteře. Podle tvaru špičky byla obuv vy-

robena v letech 1550 až 1600. Aktualitou tohoto roku se stane pravděpodobně analýza obuvi kancléře Václava Antonína Kounice, jehož tělo bylo mumifikováno. V letošním roce uplyne 200 let od jeho úmrtí. V předběžném posudku je popsáno několik zajímavostí. Obuv má na svou dobu nezvykle nízký podpatek, kterým patrně kancléř demonstroval své osvícenecké názory a neztotožňování se s tehdejší vídeňskou šlechtou. Svršek obuvi je z jemných "rukavičkářských" usní, které zase svědčí o jeho inklinaci ke komfortu. Zatím se nepodařilo zjistit, proč byl pohřben v obuvi žluté barvy, když celé jeho pohřební oblečení bylo černé (i když obnošené).

Biomechanickou laboratoř navštívila i jedna z největších odbornic na historii obouvání June Swanne, nositelka řádu Velké Británie (dostala ho za celoživotní práci v oblasti historie obouvání), která se pochvalně vyjadřovala o výsledcích a publikacích pracovníků biomechanické laboratoře ve Zlíně.

Studie historických exponátů však nejsou zdaleka hlavní náplní. Tou je především problematika zdravotní nezávadnosti obouvání především dětí. V současné době je studována možnost predikce rychlosti růstu nohy dítěte, protože spotřeba dětské obuvi prudce poklesla (ze 4,9 párů na dítě a rok na méně než 2,5 párů). Zamýšlený model by měl umožnit rodičům poskytnutí informace v okamžiku nákupu dětské obuvi, jak dlouho ji mohou děti nosit, aniž by docházelo k poškození jejich rostoucích nohou. Tento údaj by měl přispět k zastavení nárůstu deformit. Ačkoli se 98 % dětí rodí se zdravými nohami, v první třídě základních škol je v dnešní době již u každého třetího dítěte pozorovatelné poškození nohou, jehož komplikace se projeví v pozdějším věku.

(red)

Ze zasedání RVŠ

(Dokončení za strany 3)

- b) požadavek na ekonomickou komisi a předsednictvo, aby jednaly s MŠMT o rozdělení zbývajících částky 600 milionů Kč pomocí vhodnější metodiky tak, aby celý rozpočet byl co nejdříve rozepsán
- c) podiv nad tím, proč koleje a menzy obdržely rozpis poloviny rozpočtu
- d) doporučení, aby mzdový limit byl stanoven na základě podkladů VŠ
- e) požadavek, aby byla provedena analýza tzv. ceny studenta a aby včas byly vypracovány podklady pro výpočet tvůrčích výkonů na rozpočtový rok.

Jistě nemalý úkol pro 24 členné předsednictvo (VUT zastoupeno prof. Kadrožkou a prof. Slavíkem) a komise, které definované závěry by měly s úspěchem realizovat. Lze si jen přát, aby se to vše podařilo. Získané poznatky z průběhu tohoto 1. plenárního zasedání autorovi článku přilíší optimismu nedodaly. To však jistě není podstatné.

Ing. Stanislav JANSÁ, CSc.
AS VUT

Francouzština známá a neznámá

Henriette Walterová: Francouzština známá a neznámá. Jan Kanzelsberger, Praha 1993, 323 s.

V posledních letech můžeme pozorovat velkou snahu o udržení nebo spíše obnovení kulturní prestiže francouzštiny. Francouzština byla odedávna ve všech evropských zemích diplomatickým jazykem a jazykem vysokých společenských kruhů. Tuto pozici zaujímal až do konce první světové války. Dnes pro francouzštinu zůstává jen "stříbro". Francouzi se proto snaží o maximální propagaci francouzštiny, která zůstává úředním a pracovním jazykem v OSN, NATO a UNESCO, oficiálním jazykem olympijských her a spolu s latinou oficiálním jazykem Vatikánu.

Úspěšným pokusem o zviditelnění francouzštiny u nás se jeví svěže a poutavě napsaná knížka francouzské autorky H. Walterové, dlouholeté spolupracovnice známého lingvisty André Martineta. Díky překladu pražských lingvistek Marie Dohálské a Olgy Schulzové se toto zajímavé dílo dostává i k českému čtenáři.

S francouzštinou se setkáváme na pěti kontinentech; pouze v Evropě jí hovoří 10 milionů (Belgie, Lucembursko, Švýcarsko, Itálie), k tomu 55 milionů ve Francii, dalších 10 milionů v Americe a 26 milionů v Africe a v ostatních částech světa. O postavení francouzštiny ve Francii a za hranicemi se autorka rozepisuje ve 3. a 4. kapitole; o specifičnosti, struktuře a současných změnách jazyka pak pojednávají velmi přehledně 5. a závěrečná 6. kapitola. Nejvíce pozornosti věnuje autorka v prvních dvou kapitolách vzniku francouzštiny, jejím nářečím a patois.

Francouzština patří mezi románské jazyky, a ty zase mezi jazyky italské, pocházející z latiny, které v Evropě spolu s jazyky germánskými, balto-slovanskými, keltskými (např. bretonština), albánskými a řečtinou patří do velké rodiny indoevropských jazyků. Keltové, ve Francii nazývaní Galové, přišli mezi lety 700 až 500 př.n.l. do oblasti pojmenované později Galie. Vojenským, politickým a ekonomickým podmaněním Galie Juliem Césarem r. 51 př.n.l. se obyvatelé Galie začínají učit latině; příslušníci galské šlechty posílají své děti do římských škol, pro obchodníky se latina stává obchodním jazykem. Z galštiny se zachovalo v dnešní francouzštině kolem 70 slov, většinou z oblasti zemědělství. Pád římského imperia r. 474 urychlily nájezdy Germánů, z nichž nejdůležitější roli na území Galie sehráli Frankové. Dochází k utváření galorománských nářečí "d'oïl" na severu a "d'oc" na jihu a frankoprovensálských. Působení latiny pokračuje s pronikáním křesťanství, o jehož šíření se velmi zasloužil franský král Chlodvík, který se nechal pokřtít remešským biskupem. Mluvená latina se začala natolik odlišovat od klasické školní latiny, že kněží svá kázání pronášejí v lidovém jazyce, srozumitelném pro věřící. O rozkvět latiny se velmi zasloužil franský král Karel Veliký, jehož vnukové nám zanechali

první psaný projev ve francouzském jazyce (Štrasburské přísahy z r. 842). S nájezdy Vikingů (Normanů) ze Skandinávie do Francie a pak do Anglie se francouzština "exportuje", s Vilémem Dobyvatelem za průliv La Manche a silně poznamenává angličtinu. V rozvoji francouzštiny sehraje velkou roli zvolení Hugo Kapeta králem "Ile de France" r. 987 s hlavním městem Paříží. Všichni chtějí mluvit tak jako v Paříži, jehož výhodná zeměpisná poloha je velmi důležitá pro sjednocování jazyka. Robert de Sorbon zakládá r. 1227 Sorbonu s výukou v latině a r. 1530 František I. konkurenční instituci "Collège de France", kde se začíná vyučovat i ve francouzštině. Jeho dekret z Villiers-Cotterets r. 1539 nařizuje používat francouzštinu místo latiny v úředních dokumentech. Richelieu zakládá r. 1635 Francouzskou akademii, jejímž úkolem je vypracovat gramatiku a slovník. Akademikové přijímají kodifikovaný pravopis, v němž obsažené návrhy na zjednodušení se uskutečňují velmi sporadicky. Francouzština se rozšiřuje do měst, ale na venkově se dále mluví nářečím a patois. Revolucionáři chtějí zavést povinnou základní výuku ve francouzštině, ale chybějí učitelé. Jejich snaha vyústí v založení školy "Ecole normale" r. 1794. Vydáním Encyklopedie, redigované Diderotem a D'Alambertem, s příspěvky autorů jako jsou Rousseau, Voltaire, Helvétius, aj. se značně obohatí slovní zásoba francouzského jazyka. Díky povinné školní docházce proniká francouzština do každé rodiny, ale patois přesto neumírá a mluví se jím doma a mezi přáteli až do doby první světové války. S obdobím nástupu hromadných sdělovacích a audiovizuálních prostředků nářečí a patois postupně mizí. Francouzština se stává společným jazykem pro všechny. Dnešní francouzština se neustále vyvíjí: např. prostřednictvím reklamy se šíří nejrůznější obraty a vracejí se zastaralé tvary. Slovní zásoba se obohacuje o novotvary (Francouzi se brání přílivu anglicismů a vytvářejí si vlastní výrazy, např. walkman = baladeur, PC = ordinateur), dochází k redukci čtyř nosových samohlásek na tři (např. výslovnost brun = brin), k zániku zadní samohlásky lai (např. výslovnost patte = pâte), takže počet samohlásek se redukuje na 13; passé simple se v mluveném jazyce téměř neužívá.

Každá kapitola přináší čtenáři spoustu zajímavých poznatků, doplněných přehlednými tabulkami, mapkami a slovníčky, ve kterých bohužel však překladatelky nenabízejí vždy český ekvivalent, pravděpodobně z důvodu obtížnosti překladu. Publikace H. Walterové je milým zpestřením pro všechny milovníky francouzštiny a velkým přínosem pro všechny, kteří studují nebo se blíže věnují tomuto krásnému jazyku.

PhDr. Zuzana WOTKEOVÁ, CSc.
FAST

Každý během studia fyziky alespoň jednou prolístoval některý díl Feynmanových přednášek z fyziky (vydala Alfa Bratislava).

Definice, axiomy a poučky v těchto textech asi stěží naleznete. Již po krátké četbě velmi brzy zjistíte, že i velmi složité jevy a zákonitosti autor vysvětluje velmi názornou a srozumitelnou formou. Velmi zdařile jsou zde dané problémy podávány v souvislosti s matematikou. Navíc autor zasazuje teoretické poznatky do rámce každodenní praxe.

Feynman

Asi před dvěma roky se mi dostala do rukou další, tentokrát autobiografická kniha tohoto vynikajícího vědce a pedagoga s názvem "To snad nemyslíte vážně". Myslím, že postřehy a myšlenky Richarda P. Feynmana jsou pro naše školství natolik aktuální, že stojí zato některé uvést. R. Feynman zde mimo jiné vypráví:

a pedagogika

Později jsem se šel podívat na přednášku na technice. Přednáška se konala asi takovýhle stylem: "Dvě tělesa...považujeme za ekvivalentní...jestliže stejné silové momenty...způsobí...stejná zrychlení." Studenti tam seděli a zapisovali si, jak profesor diktoval. Když větu zopakoval, přesvědčil se, že si ji zapsal správně. Pak si zapsal další větu a tak dále. Byl jsem tam jediný, kdo věděl, že profesor mluví o tělesech s tímž momentem setrvačnosti a nebylo snadné na to přijít. Nechápal jsem, jak se z takové přednášky dokážou něco naučit. Vykládal o momentech setrvačnosti a přitom nepadlo ani slovo o tom, o čem je těžší otevřít dveře, když zavěsíte těžká závaží daleko od pantů, než když je umístíte blízko pantů - nic takového. Po přednášce jsem se dal s jedním studentem do řeči.

"Všechno si podrobně zapisujete - co s těmi poznámkami děláte?"

"No učíme se z nich", říká, "budeme mít zkoušku."

"Jak ta zkouška bude vypadat?"

"Bude velice snadná. Jednu z otázek vám mohu říci hned." Podíval se do svých poznámek a řekl: "Kdy jsou dvě tělesa ekvivalentní?"

"A odpověď je: Dvě tělesa jsou ekvivalentní, jestliže stejné silové momenty působí stejná zrychlení."

Mohli udělat zkoušku, všechno tohle se "naučit" a přitom nevědět nic - kromě toho, co se naučili nazpaměť.

Ruku na srdce, vážení kolegové, kolik takových a podobných přednášek jsme našim studentům sami připravili?

Ing. František VOTÁPEKk
Ing. Petr SLAVATA

CD-ROM jako informační médium

Co je to vlastně CD-ROM? Předpokládám, že všichni znáte klasické kompaktní zvukové CD disky. Skutečnost, že zvuk je na těchto nosičích zaznamenáván v digitalizované podobě však nedávala "lidu počítačovému" dlouho spát a už v roce 1987 došlo normou ISO9660 k standardizaci v oblasti CD-ROM.

Na jeden stříbrný kotouček lze uložit cca 640 MB dat. Pro větší názornost to znamená:

- cca 130 000 textových stran
- cca 1 300 celobrazových fotografií v 256 barvách (cca 4 000 obrázků při použití nejjednodušší komprese)
- cca 4 000 stran sesnímaných černobílých dokumentů

Pro používání datových kompaktních disků však nejvíce hovoří ekonomické důvody:

1 MB dat na uložených CD-ROM disku v kusové výrobě přijde cca na 8 Kč, zatímco jiné způsoby uchovávání dat - (např. magnetoptické disky, výměnné disky typu SyQuest aj.) začínají od 13,50 Kč za 1 MB uložených dat. Navíc čtečku CD-ROM lze dnes pořídit od 7 000 Kč (bez daně). Problém nepředstavuje ani integrace CD-ROM do počítačových sítí a tak lze data na stříbrných kotoučích zpřístupnit "až ke stolu".

Z nabídky Ústřední knihovny VUT:

DISSERTATION ABSTRACT ONDISC

Indexuje více než jeden milion doktorských disertací publikovaných od roku 1961. Roční přírůstek je okolo 40 000 dokumentů. V databázi je prezentováno přes 500 světových univerzit. Každý dokument publikovaný od roku 1980 obsahuje abstrakt a přesnou bibliografickou referenci (autor, název instituce, datum, předmět, počet stran a hlavně - informace o možnosti dodání plného textu). Pro starší materiály jsou k dispozici pouze bibliografické záznamy.

COMPENDEX PLUS

Jedna z nejdůležitějších databází v inženýrských oborech. Poskytuje celosvětový přehled prakticky všech inženýrských oborů od stavebních, energetických, elektrotechnických až po letecké a jaderné inženýrství. Sleduje články z časopisů, technické studie, publikace inženýrských společností, knihy, sborníky z konferencí z více než 4 500 originálních zdrojů. Každý dokument je prezentován bibliografickou citací a abstraktem. Roční přírůstek je okolo 150 000 dokumentů a databáze je čtvrtletně aktualizována.

CITIS CD-ROM

Tento CD-ROM obsahuje databázi:

International Civil Engineering Abstracts - abstraktová databáze od roku 1972, sleduje průběžně 400 časopisů.

Obsažené obory:

hydraulika, hydrologie, zavlažování hydroelektronika, tepelné elektrárny budovy, mosty, konstrukce, půdní mechanika, doprava, silnice, letiště, nádraží, přístavy, pobřežní inženýrství, zdravotnictví, zásobování vodou, tunely, podzemní hloubení.

CITIS obsahuje ve skutečnosti databáze dvě:

International Civil Engineering Abstracts (ICEA) Software Abstracts for Engineers (SAFE).

ICEA, abstrakty článků z odborných časopisů a odborných monografií z celosvětové časopisecké a knižní produkce od r. 1972.

SAFE - nabídkový katalog 5 000 počítačových programů pro aplikace ve stavebním průmyslu a příbuzných oblastech. SAFE je největší databáze uvedeného zaměření na světě. Zahnuje produkci z let 1984-1992. Uvádí též doplňkové informace o počítačové podpoře, adresy dodavatelů, cenu programového produktu.

COMPUTER SELECT

Je databáze vyvinutá vydavateli časopisů PC Magazine a PC Week a je určena všem, kteří potřebují aktuální informace pro výběr, porovnání a provoz počítačových produktů všech kategorií. Computer Select obsahuje přes 80 000 plných textů článků a abstraktů z více než 160 publikací (např. InfoWorld, MacUser, LAN Times, LAN Technology). Dále obsahuje databázi "DATA SOURCES" - jedna z nejúplnějších databází v tomto oboru se specifikacemi více než 75 000 produktů v oblasti hardware, software a datových komunikací + firemní profily 13 000 výrobců. Součástí CD-ROM je i obsah slovníků s více než 12 000 definicemi v oblasti počítačů a telekomunikací "The Computer Glossary a Telecom Dictionary". Databáze je měsíčně aktualizována.

ART INDEX

Spolehlivý zdroj informací o všech uměleckých oborech od roku 1984. Data jsou získávána z 220 světových periodik a je čtvrtletně aktualizována. Vhodná pro architekty, filmaře, fotografy, grafiky, sochaře, urbanisty atd. Záznamy v databázi jsou uváděny bez abstraktů.

THE SERIALS DIRECTORY

Databáze obsahující informace o 140 000 časopisech a periodických publikacích vycházejících po celém světě. Jsou zde informace o názvu periodika (včetně předešlých názvů), tematickém zaměření, adrese redakce a vydavatele, údaje o periodicitě, ceně atd. Producentem disku je americká firma EBSCO, zabývající se

SILVERPLATTER INFORMATION DIRECTORY OF ELEKTRONIC RESOURCES

CD-ROM obsahuje souhrnné informace o databázích produkovaných a dodávaných na kompaktních discích firmou SilverPlatter.

CHEM-BANK

Kolekce čtyř databází o 110 000 potenciálně nebezpečných chemikáliích:

1. RTECS: "Registry of Toxic Effects of Chemical Substances" obsahuje identifikační údaje a data o toxicitě 110 000 chemikálií včetně 300 000 názvů sloučenin.
2. HSDN: "Hazardous Substances Databank" z "U.S. National Library of Medicine" je průvodcem 4 400 chemikáliemi nebezpečnými pro člověka a životní prostředí, souvisejícími předpisy ap.
3. OHMTADS: "Oil & Hazardous Materials Technical Assistance Data System" poskytuje číselné údaje pro rychlou a efektivní pomoc v případech úniku látek.
4. CHRIS: "Chemical Hazard Response Information System" producenta "U.S. Coast Guard" poskytuje informace o záchranných

akcích, prevenci nehod a bezpečnostních opatřeních při přepravě nebezpečných chemikálií.

THE SOFTWARE TOOLWORKS MULTIMEDIA ENCYCLOPEDIA

Ukázková multimediální databáze - obsahuje cca 3 000 obrázků, 250 map, 50 videoklipů (!), 30 minut zvukového záznamu. Z tohoto CD-Rom disku je možno si promítnout videozáznam přistání Apolla na Měsíci (včetně originální konverzace z řídicím střediskem), fotografie nejvýznamnějších staveb světa, informace o jednotlivých státech atd.

Světová nabídka databází na CD-ROM je skutečně velice pestrá, odhady hovoří o asi 6 000 titulech. Z tohoto pohledu nemusí být ani stávající nabídka ústřední knihovny konečná.

PhDr. František ZAJÍČEK
Ing. Jiří HORSKÝ

CD-ROM v naší knihovně

V průběhu posledních deseti let jsme svědky postupné změny funkce zahraničních, ale i tuzemských vysokoškolských knihoven: tradiční půjčovny učebnic, skript a dalších informačních pramenů se stále více stávají prezenčními studovny základní výukové literatury, tradiční knihovny se transformují do role informačních středisek. Primárním posláním vysokoškolských knihoven tohoto nového typu je zprostředkovat svým uživatelům fakta o existenci určité požadované informace a teprve sekundárním úkolem zajistit fyzický přístup ke konkrétnímu dokumentu, který tuto informaci obsahuje.

Logickým vyústěním tohoto trendu bylo v průběhu 80. let online vyhledávání informací ve vzdálených databázích prostřednictvím modemů a telefonních linek. Pro 90. léta je charakteristické využívání modernějších kompaktních disků. Rozvoj technologie CD-ROM (zvláště jejich značná kapacita) umožnil producentům databází ukládat i velké objemy dat na kompaktní disky. I když jsou mnohdy vysoké ceny databází na CD-ROM limitujícím faktorem jejich rychlejšího rozšíření do našich knihoven, progresivní vysokoškolské knihovny je již běžně využívají a počty nakupovaných bází neustále rostou.

(Pokračování na straně 7)

CD-ROM v naší knihovně

(Dokončení ze strany 6)

Platí to i pro Ústřední knihovnu VUT, která poskytuje informační služby z databází na kompaktních discích všem pedagogům i studentům VUT bezplatně. V současné době zde mají k dispozici několik dokumentografických databází: COMPENDEX Plus, Dissertation Abstracts OnDisc B: Science and Engineering (technika všeobecně), CITIS, (stavebnictví), COMPUTER SELECT (výpočetní technika), Art Index (výtvarné umění), CHEM BANK (chemie). Tři z nich byly získány z nadace Volkswagen.

Databáze jsou užitečným zdrojem sekundárních informací pro všechny, kteří potřebují získat relativně úplný přehled o současném stavu světového poznání ve vlastní specializaci. Impulzem ke zpracování rešerše bývá nejčastěji zahájení prací na zadání nebo řešení výzkumných a vývojových úkolů, zpracování diplomové nebo habilitační práce apod.

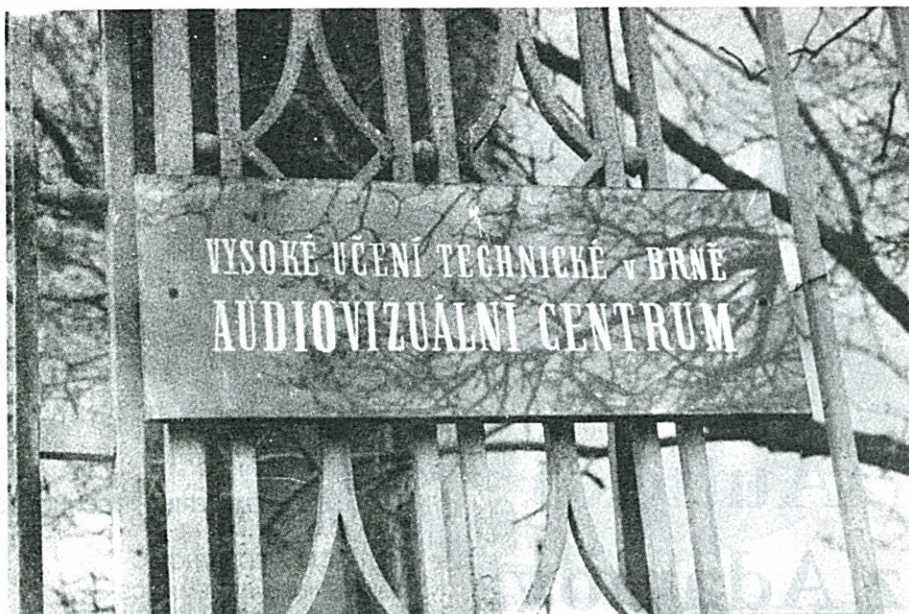
Komunikační software všech databází v Ústřední knihovně je navzájem odlišný, takže personál knihovny musí ovládat více přístupů k bázím. Pracovním jazykem všech databází je angličtina - v ní jsou všechny překlady originálních názvů, abstrakty záznamů (pokud je báze obsahuje), předmětová hesla, klíčová slova, helpy a komunikační menu.

Všechna menu v bázích jsou uspořádána stromově. Lze vyhledávat podle jednotlivých slov nebo víceslovných hesel ze základního abecedního rejstříku, podle předmětových hesel, jmen autorů, slov z názvů, názvů časopisů apod., většinou také podle slovních základů s rozšířením vpravo. U řady bází nechybí ani možnost vyhledávání podle rešeršní strategie, která byla vytvořena a uložena při předešlé práci s databázemi.

Pro nové zájemce je neefektivnější uskutečnit první vyhledávání informací z bází přímo u počítače v Ústřední knihovně VUT za asistence pracovníků knihovny. Návštěvu je vhodné si předem telefonicky domluvit. Každý uživatel by měl mít svůj dotaz připraven (věcné dotazy přímo v anglických termínech). Uživatelům, kteří nemají počítač lze výsledky rešerší vytisknout. Mnohem rychlejší však je transport vyhledaných záznamů na diskety, které si uživatel přinese s sebou.

Všechny zájemce o rešerše nebo o práci s informačními databázemi na kompaktních discích obecně zveme do Ústřední knihovny VUT (Veveří 95, 662 98 Brno, tel. 05/41211608), kde současně můžeme zodpovědět i všechny případné dotazy. Toto seznámení je důležité, neboť již brzy hodláme realizovat možnost vzdáleného přístupu k databázím v Ústřední knihovně VUT prostřednictvím počítačové sítě. Na schopnosti efektivní komunikace všech uživatelů bude záviset doba práce s databázemi, možnost přístupu dalších zájemců a tím i všeobecná spokojenost s využíváním těchto informačních zdrojů.

PhDr. František ZAJÍČEK
Ústřední knihovna VUT
e-mail: zajicek@dek.fce.vutbr.cz

Audiovizuální centrum VUT

Audiovizuální centrum Vysokého učení technického existuje již jen jako pamětní tabulka na bráně vilky na Květné ulici číslo 34. V objektu za brankou naleznete ateliér video-MP FaVU, firmu DAVAY a Produkční centrum FaVU, které supluje vytrativší se AVC. Rozhodnutím rektora č. 63 z června r. 1992 reorganizace AVC bylo pracoviště přičleněno k Fakultě architektury. V listopadu roku 1992 rozhodnutím rektora č. 71 byla zřízena dramaturgická rada VUT, složená ze zástupců fakult a rektorátu. Na jednání DR v červnu roku 1993 byla rada rozšířena o ak. sochaře T. Rullera a Mgr. J. Chalupovou - vedoucí Produkčního centra Fakulty výtvarných umění, která byla akreditována 1. ledna 1993. Produkční centrum jako produkční složka FaVU je zakotveno ve statutu PC, který přijala dramaturgická rada na jaře 1993. Statut a organizační řád PC jsou pěkná věc, druhá věc je smlouva VUT s firmou DAVAY. Situace by se měla změnit 28. února, kdy by měla firma uvolnit hlavní budovu na Květné. Nad produkcí PC však stále visí velký otazník.

Produkční centrum je technicky velice dobře vybavené pracoviště, podle slov Mgr. Chalupové je, co se týče komplexního technického zařízení, nejlépe vybaveným pracovištěm tohoto druhu ve střední Evropě. Součástí produkčního centra je archiv, ve kterém je kolem 900 kazet filmů. Přesně to, nikdo neví. Neexistuje totiž žádný katalog či seznam filmů a kazety jsou označeny jen výjimečně. Pro potřeby VUT je archiv takto málo použitelný a hlavně málo využitelný. Tak jako celé audiovizuálně-produkční centrum.

(mar)

Vítězství studenta VUT na vědecké konferenci FS VA

Studentská vědecká a odborná činnost na strojní fakultě VA byla letos završena konáním 2. vědecké konference studentů, která se uskutečnila 26. ledna 1994. Na programu konference bylo celkem 14 příspěvků od 16 autorů, z toho jeden od studenta strojní fakulty VUT v Brně. Příspěvky na konferenci byly zařazeny do tří sekcí: strojně-teoretická a konstrukční; strojně-provoz a opravy; mezipředmětová.

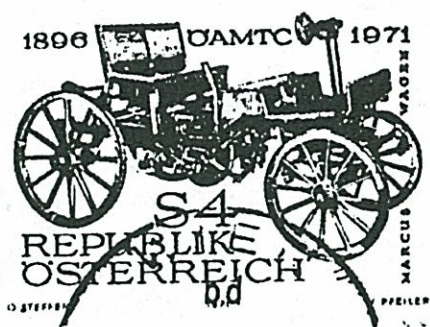
Jako nejlepší byla vyhodnocena práce s názvem "Elasto-hydrodynamické mazání bodových kontaktů s kluzně valivým třením", kterou vypracoval jediný host konference, student 5. ročníku FS VUT Jan Čermák. Přínos práce spočívá v užití nové metody vyhodnocení interferogramů pro stanovení tvaru a tloušťky mazacího filmu a v následném numerickém řešení tlaku v mazacím filmu.

Na druhé místo byla zařazena práce studentů Romana Bohátka a Romana Bůčka ze 3. ročníku civilního směru materiálového inženýrství (oba K 203 FS VA) s názvem "Hodnocení vlastností heterogenního spoje Al-nerezová ocel". Práce se zabývá výzkumem vlastností svarových spojů zhotovených speciální technikou elektronového svařování.

Třetí místo obsadil rtm. Jaroslav Pěček ze 4. ročníku FS VA se svou prací "Justáž a kontrola kvality objektivů CCD kamer metodou moire". Přínosem práce je zvýšení přesnosti měření moire metodami s využitím maticové struktury CCD kamery jako referenční mřížky.

Nejlépe práce z konference studentů na VA v Brně postoupí do celostátního kola STČ s mezinárodní účastí, která proběhne letos v květnu na strojní fakultě VUT v Brně.

Ing. Milan DVOŘÁK, CSc.
člen fakultní rady SVOČ FS VA

Autíčko z Adamova

Adamov známe jako místo, kde obvykle začínáme putování za přírodními krásami brněnského okolí, za jeskyněmi v jižní části Moravského krasu. Je to však město zajímavé i jinak, má velmi dávno tradici svého železářského a strojírenského průmyslu. O tom, že se tu kdysi udál pokus vyrábět automobily, však dnes ví už málokdo. Bylo to v roce 1887, kdy se v adamovských strojírnách pustili do výroby spalovacích motorů různých typů pro dopravní prostředky. Plány byly dílem vídeňského konstruktéra Siegfrieda Marcuse. Výroba motorů pokračovala až do roku 1893.

K motoru přidělat kola, lavici a záchrannou brzdu a je tu postrach silnice! A tak kolem roku 1890 byl ve strojírnách vyroben automobil s čtyřválcovým motorem o obsahu 1570 cm³. Pro pohon vozidla požadované rychlosti měl však malý výkon, tehdy, postaru, výkon jednoho koně. Chybami se člověk učí, proto se dali do vylepšování díla, ale nový motor už nestvořili. A tak zůstal jeden jediný exemplář adamovského auta, kterému by na silnici klidně stačil vyhlášený louda.

Vozidlo však rozhodně nebylo do šrotu. Vždyť bylo pamětníkem doby hledání a pokusů přijít na kloub spletitým zákonům, které hýbou nejen světem, ale i klikou motoru! Toho si byl prozíravě vědom rakouský automobilový klub, který už v roce 1898 adamovské autíčko odkoupil. Toto krásné vozítko je dnes jedním z nejvzácnějších exponátů vídeňského Technického muzea. Chcete-li se o něm dozvědět více, vyhledejte tyto prameny:

Mergl, L.: K výrobě spalovacích motorů a automobilů Marcusova systému v Adamově. Vlastivědné zprávy z Adamova a okolí, 1972, č. 4.

Mergl, L.: Siegfried Marcus a adamovská historie. Automobil, 1973, č. 1.

Kreps, M.: Dějiny adamovských železáren a strojíren do roku 1905. Blok, Brno 1976, str. 208-209.

Doc. ing. Vladimír USTOHAL, CSc.

Nová řada Current Contents

Ústřední knihovna VUT (Veveří 95) rozšířila svou nabídku Current Contents na disketách o řadu "Engineering, Technology and Applied Sciences". Current Contents uveřejňuje každý týden v deseti tematických řadách obsahy nejnovější časopisecké produkce (jedná se o úplné citace článků bez abstraktů).

Uvádíme abecední seznam tematických řad:

AI, ROBOTICS & AUTOMATIC CONTROL
CHEMICAL
CIVIL ENGINEERING
COMPUTER ENGINEERING, TECHNOLOGY & APPLIC.
ELECTRICAL & ELECTRONIC
ENGINEERING MATHEMATICS
ENVIRONMENTAL ENGINEERING / ENERGY
GENERAL / MANAGEMENT
GEO / PETRO / MINING
INFORMATION SYSTEMS & COMMUNICATIONS TECHNOLOGY
INSTRUMENTATION MEASUREMENT
MATERIALS
MECHANICS
METALLURGY
NUCLEAR
OPTICS & ACOUSTICS

V databázi lze vyhledávat informace, podle autorů, slov z názvů, podle klíčových slov, podle názvů časopisů atd. Vybrané údaje lze tisknout, popřípadě ukládat na diskety. Pro odborné zájemce je velmi prospěšné, že v databázi jsou uvedeny adresy prvního autora všech článků.

Current Contents je nejen cenný zdroj odborných informací o celosvětově vycházející časopisecké literatuře, ale i vhodná pomůcka pro optimalizaci objednávek zahraničních časopisů - uživatelé si mohou ověřit a porovnat informační hodnotu odebíraných časopisů se všemi tituly, jejichž obsahy jsou zveřejňovány v Current Contents. Vzor záznamu: CCod : Eng,Tech & Ap Sci Issue 03 (17 Jan 94) Mon Feb 14 08:46: 55 1994

Author J Barnard, A Pahwa

Title Determination of the Impacts of High Impedance Faults on Protection of Power Distribution Systems Using a Probabilistic Model

Source Electric Power Systems Research 28: 1 (OCT 1993)

Page(s) 11-18

V databázi je informačně zpracováváno více než sto pramenných časopisů.

Příjďte se seznámit s novým cenným zdrojem odborných informací. Current Contents je zde pro všechny. Pracovníci Ústřední knihovny VUT se těší na vaši návštěvu (telefon ústř. knihovny 4121 1608, 7261 161).

Nataša JURSOVÁ
Ústřední knihovna VUT

AIESEC KONTAKT '94

Studentská organizace AIESEC Brno zve studenty 4. a 5. ročníků či absolventy VŠ ekonomického směru na akci KONTAKT.

Pro studenty je to výborná příležitost získat zaměstnání, navázat kontakty s manažery zúčastněných firem a v neposlední řadě si ujasnit požadavky firem na své budoucí zaměstnance.

Účast přislíbily tyto firmy: Coopers & Lybrand, CSAS, Moravia a.s., Procter & Gamble, Kras a.s., Olympo controls Ltd. a další.

Akte se uskuteční 9. března v aule VŠZ v Brně (Zemědělská ulice č. 1). Od 7, 30 hodin budou probíhat prezentace jednotlivých firem, odpoledne jsou na programu pohovory s jejich zástupci.

Dostavte se, prosím, ve společenském oděvu.

Studentská organizace
AIESES Brno
Kohoutova 55D (tel. 52 66 48)

Redakce

Redakce - tedy moje osoba - se opět stěhovala (lépe řečeno - byla přestěhována). Tentokrát pouze v rámci objektu rektorátu, z poschodí čtvrtého do poschodí druhého, ze strany s okny (v mém případě oknem) do ulice Kounicova na stranu protější, s okny na žlutou stěhu zasedacího síně rektorátu.

Dveře místnosti jsou označeny číslem 210 a jménem ing. arch. Eva Konicarová a slouží jako druhý vchod do pracovny pana prorektora Mencla.

Díky uvedenému přestěhování si mohu v práci pověsit kabát, dokonce si mohu vybrat mezi skříní a věšákem, zatímco na předchozím místě svého působení jsem byla této volby ušetřena, jelikož místnost nedisponovala ani jedním, ani druhým. Rovněž jsem díky stěhování získala stolní lampu (stropní osvětlení v "mé" místnosti sloužilo). Výhledově stěhováním získám solidní přehled o problémech dislokací VUT.

Vážení čtenáři, vaše názory, náměty, nápady, připomínky, sdělení a články mne najdou na referátu prorektora pro dislokaci a výstavbu, 2. poschodí rektorátu, dveře č. 210, telefon 41 321 277/614. I nadále se na ně těší

(mar)